

Ujednačavanje kurikuluma iz obiteljske medicine u okviru diplomskog studija medicine kao preduvjet razmjene nastavnika i studenata

Dr.sc.Zlata Ožvačić Adžić, prof.dr.sc. Milica Katić
Katedra za obiteljsku medicinu
Škola narodnog zdravlja “Andrija Štampar”
Medicinski fakultet
Sveučilište u Zagrebu

Sadržaj

- Bolonjska deklaracija
 - Promicanje mobilnosti studenata i nastavnika
 - Promicanje europske dimenzije u razvoju kurikuluma
- Mobilnost studenata i nastavnika
- “Minimalni osnovni kurikulum” u nastavi obiteljske medicine (EURACT, 2011).
- Zaključak

- 1988. Bologna, *Magna Charta Universitatum*
 - Potvrdila autonomiju i slobodu sveučilišta
 - Temelj daljeg razvoja odgovornosti sveučilišta i vlada prema visokoškolskoj naobrazbi
- 1998. **Sorbonska deklaracija**
 - Slobodno kretanje studenata i nastavnika u Europi

Bolonjska deklaracija (1999.)

- Zajednička deklaracija europskih ministara obrazovanja
- 29 zemalja potpisnica
- Zemlje potpisnice obvezale su se reformirati visokoškolsko obrazovanje na konvergentan način
- proces harmonizacije europskih sustava visoke naobrazbe

Bolonjska deklaracija - ciljevi

- Sustav lako prepoznatljivih i usporedivih akademskih stupnjeva te uvođenje dodatka diplomi
- Sustav temeljen na dvama obrazovnim ciklusima: preddiplomskom i diplomskom
- Uvođenje bodovnog sustava (ECTS)

Bolonjska deklaracija - ciljevi

- Promicanje **mobilnosti studenata i nastavnika**, istraživača te administrativnog osoblja
- Promicanje europske suradnje u osiguranju kvalitete
- Promicanje europske dimenzije u razvoju **kurikuluma**, međuinstitucijske suradnje, **mobilnosti** i integriranih programa

Bolonjska deklaracija - Hrvatska

- 2001. godine Hrvatska pristupila Bolonjskoj deklaraciji
- Akad.god. 2004/2005. Medicinski fakulteti u Republici Hrvatskoj (Zagreb, Rijeka, Split, Osijek) zajedno pripremali studijske programe i uskladili ih sa zahtjevima Bolonjskog procesa
- Cilj: definirati jezgrovni kurikulum (engl. *core curriculum*) studija medicine u Hrvatskoj

Bolonjska deklaracija - Hrvatska

- Harmonizacija programa studija preduvjet za
 - Unaprjeđenje kvalitete studija
 - Mobilnost studenata i nastavnika među sveučilištima u RH
- **Katalog znanja i vještina za studij medicine.**
Zagreb; Rijeka; Split; Osijek: Medicinski fakultet Sveučilišta, 2008.

- Preporuka Bolonjske deklaracije:

svaka **struka / disciplina** mora u suradnji sa svojim stručnim društvima (koja su dijelovi europskih društava) i s istim strukama na europskim sveučilištima **prilagoditi nastavne programe u svrhu konvergencije i harmonizacije**

Mobilnost studenata i nastavnika

- 1992. godine - **EU Erasmus program**
- Mobilnost studenata, nastavnog i nenastavnog osoblja
- Mobilnost studenata
 - Studijski boravak
 - Stručna praksa
- Mobilnost nastavnika
 - Održavanje nastave
 - Stručno usavršavanje

Mobilnost studenata i nastavnika – obiteljska medicina (OM)

- U okviru ERASMUS studijskog boravka student može završiti nastavni program iz OM na sveučilištu zemlje članice EU koji mu se priznaje u matičnom sveučilištu
- Kroz boravak na stranom sveučilištu i rad u praksi OM, student ima priliku upoznati drugačiji zdravstveni sustav i kulturološka obilježja koji oblikuju kontekst skrbi, vrlo važan za rad u OM
- Uspješan studijski boravak mora biti pažljivo planiran i pripremljen te se temeljiti na edukativnim potrebama studenta

Mobilnost studenata i nastavnika – obiteljska medicina (OM)

- Ujednačenost kurikuluma iz OM u okviru diplomskog studija medicine stranog i matičnog visokog učilišta – jedan od osnovnih preduvjeta mobilnosti studenata i nastavnika
- U stvarnosti nije lako ostvarivo - često zahtjeva prilagodbe stranog i matičnog visokog učilišta
- Svjestan kompromis u kojem nisu u potpunosti zadovoljeni zahtjevi matičnog učilišta
- Potreba za ujednačavanjem kurikuluma OM
- *van Weel C, et al. General practice based teaching exchanges in Europe. Experiences from EU Socrates programme "Primary health care". Eur J Gen Pract 2005; 11: 122-26.*

Mobilnost studenata i nastavnika – obiteljska medicina (OM)

- Prema podacima EURACT-a, postoji velika varijabilnost u duljini trajanja i nastavnim sadržajima kolegija OM u okviru diplomskog studija medicine između zemalja EU, kao i unutar iste zemlje
- Ne postoje jedinstveni standardi u izradi kurikuluma OM u diplomskom studiju medicine

“Minimalni osnovni kurikulum” u nastavi obiteljske medicine (EURACT, 2011.)

- 40 nacionalnih predstavnika EURACT-a
- Delphi metoda
- Cilj: definiranje **minimalnog osnovnog kurikuluma** (engl. *minimal core curriculum*) **u nastavi obiteljske medicine u diplomskom studiju medicine**
- Rezultat: usuglašena lista 15 tema koje trebaju biti obuhvaćene minimalnim osnovnim kurikulumom OM

“Minimalni osnovni kurikulum” u nastavi obiteljske medicine (EURACT, 2011.)

1. Uvod u OM kao specifičnu medicinsku disciplinu. Principi skrbi u OM: kontinuitet, sveobuhvatnost, koordinacija skrbi.
2. Holistički pristup. Bio-psiho-socijalni model.
3. Zbrinjavanje bolesti u ranom, nediferenciranom stadiju. Nošenje s nesigurnosti.
4. Komunikacijske vještine: komunikacija s bolesnikom, članovima obitelji, “teškim” bolesnikom.
5. Zbrinjavanje višestrukih zdravstvenih problema, utvrđivanje prioriteta.

“Minimalni osnovni kurikulum” u nastavi obiteljske medicine (EURACT, 2011.)

6. Donošenje odluka temeljem prevalencije i incidencije bolesti i stanja.
7. Prevencija bolesti i promocija zdravlja, edukacija bolesnika.
8. Bolesniku usmjerena skrb.
9. Vještine konzultacije – dijelovi konzultacije.
10. Skrb za kronične bolesti, zbrinjavanje kroničnih bolesti i zdravstvenih problema, dijabetes/hipertenzija/kronična ishemična bolest srca/pretilost.

“Minimalni osnovni kurikulum” u nastavi obiteljske medicine (EURACT, 2011.)

11. Obitelj kao izvor bolesti i ishodište skrbi; obiteljski kontekst; genogram; obiteljski ciklus.
12. Specifične značajke skrbi u OM: sve dobne skupine, muški i ženski spol, kurativna skrb, preventivna skrb, hitna stanja.
13. Usmjerenost na zajednicu; skrb usmjerena zajednici; procjena potreba u zajednici.
14. Najčešći simptomi u OM.
15. Suradnja primarne i sekundarne zaštite: upućivanje, uloga čuvara ulaza, zdravstveno zastupanje.

“Minimalni osnovni kurikulum” u nastavi obiteljske medicine (EURACT, 2011.)

- EURACT preporučuje uvođenje kolegija iz obiteljske medicine na svim medicinskim fakultetima u EU
- Preporučeno minimalno trajanje: 4 tjedna
- “Minimalni osnovni kurikulum” može poslužiti ustanovama koje tek uvode OM u diplomski studij medicine
- Također može poslužiti kao ishodište za ujednačavanje kurikuluma OM različitih sveučilišta EU u svrhu uspješne razmjene studenata i nastavnika

Zaključak

- Bolonjskom deklaracijom zemlje potpisnice obvezale su se reformirati visokoškolsko obrazovanje te promicati mobilnost studenata i nastavnika
- Ujednačenost kurikuluma iz OM u okviru diplomskog studija medicine jedan je od osnovnih preduvjeta mobilnosti
- postoji velika varijabilnost u duljini trajanja i nastavnim sadržajima kolegija OM u okviru diplomskog studija
- “Minimalni osnovni kurikulum” (EURACT, 2011.) može poslužiti kao ishodište za ujednačavanje kurikuluma OM različitih sveučilišta EU u svrhu uspješne razmjene studenata i nastavnika

Literatura

- Jakšić Ž, pokrajac N, Šmalcelj A, Vrcić – Keglević M. Umijeće medicinske nastave. 4. izdanje. Zagreb: Medicinska naklada; 2005.
- Čikeš N. Europska budućnost medicinske edukacije i bolonjski proces. Liječ vjesn 2001; 123: 259-61.
- Katalog znanja i vještina za studij medicine. Zagreb; Rijeka; Split; Osijek: Medicinski fakultet Sveučilišta, 2008.
- van Weel C, et al. General practice based teaching exchanges in Europe. Experiences from EU Socrates programme “Primary health care”. Eur J Gen Pract 2005; 11: 122-26.
- Tandeter H, et al. A “minimal core curriculum” for family medicine in undergraduate medical education: a European Delphi survey among EURACT representatives. Eur J Gen Pract 2011; 17: 217-220.